

АНГЛИКАНСКЕ ЛИТУРГИЈЕ

[The English and Scottish Liturgies in Serbian]

LONDON
SOCIETY FOR PROMOTING
CHRISTIAN KNOWLEDGE
1920

IN MEMORY OF
WILLIAM FREESTONE
OF THE
COMMUNITY OF THE RESURRECTION
WHO AFTER MAKING THE FIRST TRANSLATION
LAID DOWN HIS LIFE AT TASLI
DECEMBER 14TH, 1916.

ПОРЕДАК ЗА ЧИНОДЕЈСТВОАПЊЕ
ГОСПОДЊЕ ВЕЧЕРЕ,
ИЛИ
СВЕТА ЛИТУРГИЈА.
ПО ЧИНУ ЕНГЛЕСКЕ ЦРКВЕ.

¶ Сви који намеравају да се причесте Светим Причешћем, треба да свештенику доставе своја имена, у сваком случају бар на дан раније.

¶ И ако је неко од њих озлоглашен рђав човек, или је речју или делом учинио ма какву неправду својим ближњима мако, да је тиме скуп увређен; свештеник, знајући о томе, има да га позове и предупреди да се нипошто не усуди да приступи Св. Трпези, док јавно не изјави да се истински покајао и поправио свој пређашњи рђав живот, да би тиме задовољио скуп, који је дотле био увређен, и да би дао задовољење онима којима је учинио неправду; или бар да изјави да има чврсту намеру да то учини што је могуће пре.

¶ Исто тако свештеник има да поступи са онима међу којима примети да међу њима влада пакост и мржња, не допуштајући им да буду учасници Трпезе Господње, док не сазна да су се измирили. И ако је једна од завађених страна готова да из дубине свога срца опрости све што је друга згрешила против ње и да сама пограби учињену своју погрешку, а друга страна неће да се склони да побожно измирење, већ и даље остаје при својој упорности и пакости, у том случају свештенослужитељ има да покајнику допусти Св. Причешће, а ли не и упорноме. Разуме се да сваки свештенослужитељ, који тако не допусти некоме (да се причести), као што је опредељено у овом, или претходном параграфу овог заглавља, обавезан је да у току четрнаест дана најдаље о томе обавести надзорника (настојатеља). И надзорник има да по Канону поступи према увредиоцу.

¶ Трпеза, која за време Литургије има на себи леп бео платнени застирач, палази се у средини Цркве, или у Чанселу (Cancellus), где се врши Јутрење и Вечерње. И стојећи са северне стране Престола свештеник говори Молитву Господњу са следећом молитвом; а народ клечи.

Оче наш, . . . Амин.

Молитва.

Свемогући Боже, коме су сва срца отворена, све жеље познате, и за кога нема сакривених тајни,—надахнућем свога Светога Духа очисти мисли срдаца наших, да би Те могли савршено љубити и достојно величати Твоје свето Име, кроз Христа Господа нашег. *Амин.*

¶ *Онда окренувши се народу свештеник јасно изговара свих Десет Заповести: а народ, који још клечи, после сваке Заповести, моли милост у Бога за пређашње грехове, и благодат да је у будуће држи.*

Свештенослужитељ. Бог говораше ове речи и рече: Ја сам Господ Бог твој; немој имати других богова осим мене.

Народ. Господе, помилуј нас, и склони срца наша да држимо овај закон.

Свешт. Не гради себи лика резаног нити какво подобније од твари које су горе на небу или доле на земљи или у води испод земље. Немој им се клањати нити им служити, јер сам ја Господ Бог твој, Бог ревнитељ, и на синовима до трећег и до четвртога колена походим грехе отаца оних који мрзе на ме, а показујем милост на тисућама опих који ме љубе и држе моје заповести.

Народ. Господе, помилуј нас, и склони срца наша да држимо овај закон.

Свешт. Сеђај се да светкујеш дан суботин. Шест дана ради, и сврши све послове своје; а седми је дан субота Господа Бога твог. Тада немој радити никакав посао ни ти, ни син твој, ни кћи твоја, ни слуга твој, ни слушкиња твоја, ни марва твоја, ни дошљак који је код тебе. Јер у шест дана Господ створи небо и земљу, море, и све што је у њима, и почину седми дан. Зато Господ благослови седми дан, и освети га.

Народ. Господе, помилуј нас, и склони срца наша да држимо овај закон.

Свешт. Не узимај узалуд имена Господа Бога свог, јер неће пред Господом бити прав ко узме име његово узалуд.

Народ. Господе, помилуј нас, и склони срца наша да држимо овај закон.

Свешт. Поштуј оца свога и матер своју, да би ти се продужили дани на земљи, које ти даје Господ Бог твој.

Народ. Господе, помилуј нас, и склони срца наша да држимо овај закон.

Свешт. Не гради себи лика резаногa нити какво подобније од твари које су горе на небу или доле на земљи или у води испод земље. Немој им се клањати нити им служити, јер сам ја Господ Бог твој, Бог ревнитељ, и на синовима до трећегa и до четвртогa колена походим грехе отаца оних који мрзе на ме, а показујем милост на тисућама оних који ме љубе и држе моје заповести.

Народ. Господе, помилуј нас, и склони срца наша да држимо овај закон.

Свешт. Не убиј.

Народ. Господе, помилуј нас, и склони срца наша да држимо овај закон.

Свешт. Не чини прељубе.

Народ. Господе, помилуј нас, и склони срца наша да држимо овај закон.

Свешт. Не кради.

Народ. Господе, помилуј нас, и склони срца наша да држимо овај закон.

Свешт. Не сведочи лажно на ближњегa свога.

Народ. Господе, помилуј нас, и склони срца наша да држимо овај закон.

Свешт. Не пожели куће ближњегa свога, не пожели зене ближњегa свога, ни слуге његовог, ни слушкиње његове, ни вола његова, ни магарица његова, нити ишта што је његово.

Народ. Господе, помилуј нас, и упиши у срца наша све ове своје законе, ми Ти се молимо.

¶ *Онда долази молитва за краља. Свештеник стоји као и пре, и говори:*

Помолимо се.

Свемогући Боже, чије је царство вечно, и држава бескрајна, помилуј сву Цркву, и тако управљај срцем Свога избраног слуге Ђорђа, нашег краља и владара, да би он (знајући чији је слуга) пре свега тражио Твоју част и славу, и да би ми и сви његови поданици (имајући у виду, као што треба, чију власт он има) верно служили, поштовали, и понизно

слушали њега, у Теби и за Тебе, по Твојој благословеној Речи и наредби; кроз Исуса Христа Господа нашег, који с Тобом и Светим Духом живи и влада, увек један Бог, кроза све векове. *Амин.*

или

Свемогући и вечни Боже, ми смо научени Твојом Светом Речју, да су срца краљева у Твојој власти и управљању, и да Ти располагаеш њима и крећеш их како Твојој Божанској Мудрости најбоље изгледа: ми Те понизно молимо, да располагаеш и владаш срцем Ђорђа, Твога слуге, нашег Краља и Владаоца, да у свима његовим мислима, речима и делима он може увек тражи Ти Твоју част и славу и стара Ти се да сачува поверени му народ у благостању, миру и побожности: даруј ово, Милостиви Оче, ради Твога драгог Сина Исуса Христа, нашег Господа. *Амин.*

¶ *Онда се чита молитва дана. И одмах после молитве свештеник чита Апостол, говорећи:*

Апостол [*или*, одељак из Св. Писма одређен за Апостол] писан у ш глави Посланице Колошанима Св. Павла, стих први (Ускршњи Апостол). *И завршивши Апостол, говори:* Овде се завршава Апостол.

Онда чита Јеванђеље (сав народ устаје) говорећи:

Св. Јеванђеље писано у хх глави Јеванђеља по Св. Јовану, почињући од стиха првог (Ускршње Јеванђеље).

После завршеног Јеванђеља, народ још стоји као и пре, и пева или говори следећи Символ Вере.

Верујем у једнога Бога Оца свемогућег, Творца неба и земље, и свега видљивог и невидљивог.

И у једнога Господа Исуса Христа, једнородног Сина Божјег, рођеног од Оца пре свих векова, Бога од Бога, Светлост од Светлости, Бога истинитог од Бога истинитог, рођеног, не створеног, једнодушног са Оцем, Којим је све постало:

Који је ради нас људи, и ради нашег спасења сишао с неба, и оваплотио се од Духа Светог и Марије Деве, и постао човек,

И био распет ради нас за време Понтијског Пилата.

Страдао и био погребен,

И трећег дана васкрсао као што је писано,
И узнео се на небо, и седи с десне стране Оца.
И он ће опет доћи са славом да суди живима и мртвима, и
Његовом царству неће бити краја.

И верујем у Духа Светога, Господа, Животодавна, Који исходи од
Оца и Сина, Кога се као и Оцу и Сину заједно клањамо и прослављамо,
Који је говорно кроз Пророке.

И верујем у једну Католичку и Апостолску Цркву.

Исповедам једно крштење за отпуштање грехова,

И Чекам васкрсење мртвих,

И живот у будућем веку. Амин.

¶ *Онда свештеник објављује народу који дани за време следеће седмице
треба да се празнују или посте. Исто тако оглашује односно литургије, ако
је буде; и чита грамате, цитате, и екскомуникације. И за време Божије
Службе у цркви ништа се не може олашкавати или објављивати мимо
свегитенослужитеља; а ни он сам не може ништа (оглашавати или
објављивати) осим онога што је прописано у правилима ове књиге, или
наређено од краља или надзорника места.*

¶ *Онда долази беседа; или, једна од ауторитетом објављених, омилија или
која тек има да буде одјављена.*

¶ *Затим се свештеник враћа Трпези Господњој, и почиње Иредложење,
изговарајући једну или више (како налази за сходно) од следећих поука:*

Тако да се светли ваше видело пред људима, да виде ваша добра
дела, и славе Оца нашега Који је на небесима.—Св. Мат. 5, 16. (Или Св. Мат.
6, 19-20; 7, 12; 7, 21; Св. Лука 19, 8; 1 Кор. 9, 7; 9, 11; 9, 13-14; 2 Кор. 9, 6-7; Галат. 6,
6-7; 6, 10; 1 Тим. 6, 6-7; 6, 18-19; Јевреј. 6, 10; 1 Јов. 3, 17; Товит. 4, 7; 4, 8-9; Приче
19, 17; Псал. 41, 1; Дела 20, 35.)

¶ *За време читања ових речи, ђакони, тутори, или неко друго подесно лице
одређено за тај циљ, прима па пристојан тас, снабдевен од пароксије за тај
циљ, милостињу за сиротињу, и друге побожне прилоге од народа: и
побожно га носи свештенику, који га смирено приноси и меће на Свету
Трпезу.*

¶ *А кад има причешћивање, свештеник меће на Трпезу онолико Хлеба и Вина колико мисли да је довољно.*

После чега свештеник говори:

Помолимо се за опште благостање Христове војујуће Цркве на земљи.

Свемогући и вечни Боже, који си нас преко свога светог Апостола научио да чинимо молитве и искања, и да одајемо хвалу за све људе, смирено Ти се молимо да свемилостиво [узмеш нашу милостињу и дарове, и] примиш ове наше молитве, које уносимо Твоме божанском величанству, молећи Ти се да непрекидно надахњујеш Васељенску Цркву Духом истине, јединства и слоге. И даруј да се сви они, који исповедају Твоје свето Име, слажу у истини свете живе у јединству и побожној љубави. молимо да спасеш и штитиш све хришћанске краљеве, кнезове и владаре, а нарочито Твога слугу Ђорђа, нашег краља, да побожно и мирно влада над нама. И даруј целом његовом савету и свима који су на власти под њим, да истински и непристрасно врше правду, у кажњавању безбожности и порока, а у одржавању Твоје праве вере и добродетељи. Небески Оче, дај благодати свима епископима и свештеницима, да би својим животом и учењем излагали Твоју праву и живу Реч, и правилно и ваљано вршили твоје свете Тајне. И свима Твојим људима дај небеску благодат, а нарочито овоме скупу овде присутноме, да би кротким срцем и дужним поштовањем слушали и примали Твоју свету Реч, служећи Ти истински у светости и праведности у све дане свога живота. И ми Ти се најпонижније молимо, Господе, да из доброте своје крепиш и помажеш све оне, који се у овом пролазном животу налазе у невољи, жалости, нужди, болести, или другој каквој незгоди. Благосиљамо такође Твоје свето Име за све слуге Твоје који су оставили овај живот с вером у Тебе и страхом, молећи Ти се да нам даш благодати, да следујемо њиховим добрим примерима, да би са њима и ми били учесници Твога небескога царства. Оче, даруј ово ради Исуса Христа, нашег јединог Посредника и Заступника. *Амин.*

[Ако нема милостиње или приноса, тада се неке речи (о примању милостије и припоса) изговарати.]

¶ *Кад свештенослужитељ извештава унапред о причешћивању (што ке бити увек у недељу или неки празник, који непосредно предходи), он ће читати следећу поуку, пошто беседа или омилија буду свршене:*

Или

¶ *У случају ако види да народ пренебрегава да дође на причешће, у место прве, он ће употребити ову поуку.*

(Ове две дугачке поуке, пошто се ретко употребљавају, нису унесене овде.)

За време служења Литургије, пошто се причесници удобно сместе за примање Св. Тајне, свештеник говори ову поуку:

Свељубљени у Господу, који желите да приступите светом Причешћу Тела и Крви нашег Спаситеља Христа, треба да размислите како Свети Павле поучава све, да марљиво пробају и испитују себе, пре но што се усуде да једу од тог Хлеба и пију од те Чаше. Јер као што је велика благодет, ако примамо ту Св. Тајну истински покајничким срцем и живом вером; (јер ми онда духовно једемо тело Христово, и пијемо крв Његову; онда живимо у Христу, и Христос с нама; једно смо са Христом, и Христос с нама); тако је и опасност велика, ако је недостојно примамо. Јер смо онда криви Телу и Крви Христа Спаситеља нашег; једемо и пијемо своју сопствену осуду, не поштујући Тело Господње; распаљујемо гњев Божји против нас; изазивамо Га да нас порази различним болестима, и разноврсном смрћу. Зато судите себе, браћо, да вас Господ не би судио; покајте се истински за своје пређашње грехе; имајте живу и чврсту веру у Христа Спаситеља нашег; поправите своје животе, и будите у савршеној љубави са свима људима; тако ћете бити достојни причесници ових Св. Тајни. А изнад свега треба да одате најсмиренију и срдачну благодарност Богу, Оцу, Сину, и Св. Духу, за искупљење света смрћу и страдањем нашег Спаситеља Христа, Богочовека, који је унизио себе, чак до смрти на Крсту, за нас, бедне грешнике, који су у мраку и сени смртној, да би нас успоново Богу и узнео у вечни живот. И са циљем, да би се увек сећали превелике љубави Учитеља нашег, и јединог Спаситеља, Исуса Христа, који тако умре за нас, и безбројних благо- дети које је стеко за нас Својим скупоценим проливањем крви, — Он је установио и прописао Св. Тајне, као залог Своје љубави, и за сталну успомену на Своју смрт, на нашу велику и бескрајну утеху. Зато одгајимо

(као што смо преобавезни) сталну благодарност Њему, са Оцем и Светим Духом, потчињавајући себе потпуно Његовој светој вољи и благоволењу, и старајући се да служимо Њему у истинској светости и праведности у све дане живота свога. *Амин.*

¶ *Онда се свештеник обраћа онима који су дошли да приме Свето Причешће:*

Ви, који се истински и срдечно кајете за своје грехе, и који сте у љубави и побожним односима са својим суседима, и намераваате да живите новим животом, следујући заповестима Божјим, и ходећи од сада Његовим светим путевима; приступите с вером и примите ову свету Тајну на своје окрепљење, и смирено се исповедите Свемогућем Богу, покорно клекнувши на колена.

¶ *Онда један од свештенослужитеља чини ову општу исповест у име свих који желе да приме Свето Причешће; он и сав народ смирено клече и говоре:*

Свемогући Боже, Оче Господа нашег Исуса Христа, Творче свега, Судијо свих људи, признајемо и оплакујемо своје многоструке грехе и пороке, које смо, с времена на време, горко починили: мишљу, речју, и делом, против Твога божанског величанства, изазивајући најправедније Твој гњев и негодовање против нас. Ми се искрено кајемо, и срдечно жалимо због ових својих недела; сећање на њих горко нам је; њихов нам је терет несносан. Помилуј нас, помилуј нас, Свемилостиви Оче; ради Сина свога, Господа нашег Исуса Христа, опрости нам све што је било, и даруј да Ти од сада увек можемо служити и угађати у новом животу, на част и славу Твога светог Имена, кроз Исуса Христа Господа нашег. *Амин.*

¶ *Онда свештеник (или епископ, ако је присутан), устаје, и окренувши се народу, објављује отпуштење грехова:*

Нека Свемогући Бог, наш небески Отац, — који је из Свога великог милосрђа обећао опроштење грехова свима онима који се обраћају Њему срдчним покајањем и истинском вером, помилује вас, опрости и разреши све ваше грехе, окрепи вас и оснажи у свакој доброти, и нека вас приведе вечном животу, кроз Исуса Христа Господа нашег. *Амин.*

¶ *Онда свештеник такође говори:*

Чујте, какве утешне речи наш Спаситељ Христос говори свима који се истински обраћају Њему:

„Ходите к мени сви који сте уморни и натоварен и, и ја ћу вас одморити.“—*Св. Мат. 11, 28.*

„Богу тако омиле свет да је и Сина Свога јединородног дао, да ни један који га верује не погине, него да има живот вечни.“—*Св. Јован 3, 16.*

Чујте такође шта Св. Павле вели:

„Верна је реч и сваког примања достојна, да Христос дође на свет да спасе грешнике.“—*1 Тим. 1, 15.*

Чујте такође шта Св. Јован вели:

„Ако ко сагреши, имамо заступника код Оца, Исуса Христа праведника, и Он је умилостивљене за наше грехове.“—*2 Св. Јов. 2, 1.*

¶ *После чега свештеник продужава, говорећи:*

Горе срца!

Одговор: Ми их имамо ка Господу.

Свештеник: Одајмо хвалу Господу Богу нашем.

Одговор: Достојно је и праведно тако чинити.

¶ *Онда се свештеник окреће Трпези Господњој и говори:*

Врло је достојно и праведно, и наша је света дужност да увек, и свуда одајемо хвалу Теби, Господе [Свети Оче] (Ове се речи — Свети Оче— изостављају о празнику Св. Тројице), Свемогући, Вечни Боже. (*На Ускрс и у неке нарочите дане овде долазе нарочити уметци. Нпр. на Ускрс: А особито ми смо дужни да Те слаavimo за славно Васкрсење Твога Сина Исуса Христа Господа нашег, јер је Он истинито Пасхално Јагње, које је жртвовано ради нас, и узело грех света; који је Својом смрћу разорио смрт, и Својим поновним васкрснућем у живот васпоставио нам је вечни живот.*) С тога са анђелима и арханђелима и са свим небеским сабором ми хвалимо и величамо Твоје славно Име, вазда славећи Те и говорећи (*Свештеник и народ*): Свет, свет, свет си, Господе Боже Саваоте, пуни су небо и земља славе Твоје. Слава Теби, Превелики Господе. *Амин.*

¶ *Затим свештеник, клекнувши пред Трпезом Господњом, чита ову следећу молитву и име свих који ће примити Причешће:*

Ми се не усуђујемо да приступимо Твојој светој Трпези, милосрдни Господе, ослањајући се на своју праведност, већ на Твоју многоструку и велику милост. Ми нисмо достојни да скупљамо ни мрвице испод Твоје Трпезе; али Ти си онај исти Господ, чије је својство да буде увек милостив. Стога нам даруј, Милостиви Господе, да једемо Тело Твога милог Сина Исуса Христа, и пијемо Његову крв, да би се наша грешна тела очистила Његовим Пресветим Телом, и наше душе омиле Његовом Прескуноценом Крвљу, те да би увек живели у Њему, и Он у нама. *Амин.*

¶ *Свештеник, стојећи пред Трпезом, пошто уреди тако Хлеб и Вино, да би са више готовости и благопристојности могао преломити Хлеб пред народом, и узети Чашу у своје руке, — чита следећу молитву освећења:*

Свемогући Боже, наш небески Оче, који си из Свога милосрђа дао Свога јединог Сипа Исуса Христа да претрпи смрт на Крсту ради нашег искупљења; који је на њему (приношећи једном Сама Себе на жртву) принео пуну, савршену, и довољну жртву, принос, и задовољење за грехе целог света, и установио, и у Своме Св. Јеванђељу заповедио нам, да продужимо непрестану успомену на ту Његову скупоцену смрт и жртву до Његовог поновног доласка, — услиши нас, милостиви Оче, најпонижније Ти се молимо; и даруј нам да,— примајући ове Твоје твари: хлеб и вино, према Светој установи Твога Сина, нашег Спаситеља Исуса Христа, за успомену на Његову смрт и страдање,— будемо учасници у Његовом преблагословеном Телу и Крви, који оне ноћи које је био издан, ¹ узео хлеб, и давши хвалу, ² преломи га, и даде Сводим ученицима, говорени: Узмите, једите, ³ ово је Тело моје, које се за вас даје; ово чините за успомену на мене. А тако исто по вечери ⁴ узео чашу, и давши хвалу, даде е Њима, говорени: Пијите из ње сви, јер ⁵ је ово Крв моја Новог Завета, која пролива за вас и за многе ради отпуштења грехова; чините ово кадгод пијете за успомену на мене. *Амин.*

¹ Овде свештеник има да узме дискос у своје руке;

² И овде да преломи Хлеб;

³ И овде да метне руку па сав Хлеб.

⁴ Овде он има да узме Чашу у руку;

⁵ И овде да метне руку на сваки сасуд (било то путир или сасуд) у коме се налази Вино за освећење.

¶ *Онда сам свештонослужитељ најпре прима Причешће у оба вида, затим тако исто даје епископима, свештеницима, и ђаконима (ако је ко присутан), и после тога редом даје у руке народу, који смирено клечи. И када ма коме даје Хлеб, он говори:*

Нека Тело Господа нашег Исуса Христа, које је дано за тебе, сачува твоје тело и душу за вечни живот. Узми и једи Ово за успомену да је Христос умро за тебе, и храни се Њиме у срцу свом кроз веру са благодарношћу.

¶ *И свештонослужитељ, који даје Чашу, свакоме говори:*

Нека Крв Господа нашег Исуса Христа, која је била проливена за тебе, сачува твоје тело и душу за вечни живот. Пиј Ово, за успомену да се Христова Крв проли за тебе, и буди захвалан.

¶ *Ако би се освећен Хлеб или Бино све потрошило пре но што су се сви причестили, свештеник има да освети више, по горе прописаном обрасцу, почињући са речима Наш Спаситељ Христос оне ноћи које, и т. д., за благосиљање Хлеба; и завриујући речима Тако исто но вечери, и т. д., за благосиљање Чаше.*

¶ *Пошто се сви причесте, свештонослужитељ се враћа Трпези Господњој, и побожно меће на њу остатак Освећених Дарова, покривајући их лепим платненим покривачем.*

¶ *Затим свештеник чита Молитву Господњу, а народ понавља за њим сваку реч:*

Оче наш, који си ... Јер је Твоје царство, сила, и слава вавек.
Амин.

¶ *Онда се чита следеће:*

Господе и небески Оче, ми Твоје смирене слуге, свесрдно желимо да Твоја очинска доброта милостиво прими ову нашу жртву хвале и благодарења, молећи Ти се најпонижније да нам подариш, да заслугама и смрћу Твога Сина Исуса Христа, и кроз веру у Његову Крв, ми и сва Твоја Црква добијемо отпуштање грехова наших, и све друге благодети страдања Његовог. А овде, Господе, ми преносимо и предајемо Теби себе, своје душе и тела, да Ти буду разумна, света, и жива жртва, смирено молећи Ти се да сви ми, који смо учесници у овом светом Причешћу, будемо испуњени Твојом благодаћу и небеским благословом. И мада смо, због својих многоструких грехова, недостојни да приносимо Теби ма какву жртву, ипак Ти се молимо да примиш ову нашу свету дужност и службу, не мерећи наше заслуге, већ опраштајући грехове паше, кроз Исуса Христа Господа нашег, Којим, и са Којим, у јединству Светога Духа, сва част и слава нека је Теби, Оче свемогући, кроза све векове. *Амин.*

Или ова молитва:

Свемогући и вечни Боже, ми Ти најсрдачније благодаримо, што си саизволео да нахраниш нас, који бауљано примисмо ове Свете Тајне, духовном краном прескупоценог Тела и Крви Твога Сина, нашег Спаситеља Исуса Христа; и што нас тиме увераваш у Своју благонаклоност и доброту према нама; и што смо ми истинити учлањени у тајанствено тело Твога Сина, које је блажено друштво свих верних људи; и што смо ми кроз наду наследници Твога вечног царства, заслугама прескупоцене смрти и страдања Твога Сина. Ми ти се најпонижније молимо, небески Оче, да нам помогнеш Својом благодаћу, да би живели у тој светој заједници, и чинили сва таква добра дела, каква си Ти припремно за нас да у њима ходимо, кроз Исуса Христа Господа нашег, Коме, нека је с Тобом и Светим Духом, сва част и слава, кроз све векове векова. *Амин.*

¶ *Онда се чита или пева:*

Слава Богу на висини, и на земљи мир, међу људима добра воља. Хвалимо Те, благосиљамо Те, обожавамо Те, славимо Те, благодаримо Ти за Твоју велику славу, Господе Боже, Небески Царе, Боже Оче Свемогући.

Господе, Једнородни Сине Исусе Христе, Господе Боже, Јагње Божје, Сине Очев, који узимаш грехе света, помилуј нас. Ти, који узимаш на себе

грехе света, помилуј нас. Ти, који узимаш на себе грехе света, прими молитву нашу. Ти, који седиш ц десне стране Оца, помилуј нас.

Јер Ти си једини Свет, Ти си једини Господ, Ти си једини, Христе, са Светим Духом, Највиши у слави Бога Оца. *Амин.*

¶ *Онда свештеник (или епископ, ако је присутан) врши. отпуст с благословом:*

Нека мир Божји који превазилази сваки разум, чува баша срца и умове у знању и љубави Божјој, и Његовог Сина Исуса Христа, Господа нашег; и благослов Свемогућег Бога, Оца, Сина, и Светога Духа, нека буде међу вама и остане с вама увек. *Амин.*

¶ *Молитве које треба да се изговоре после скупљања прилога, када нема причешћивања, сваког таквог дана једна или више; ове молитве могу бити употребљене у извесним приликама после уводних молитава или после Јутрење и Вечерње или Литургије и Литије, према нахођењу свештенослужитеља.*

Помози нам милостиво, Господе, у овим нашим мочењима и молитвама и управи пут твојих слугу ка достигнућу вечнога спасења, да у свима приликама и менама овог пролазног живота они могу бити одбрањени твојом свемилостивом и брзом помоћи, кроз Исуса Христа нашег Господа. *Амин.*

Свемогући Господе и вечни Боже, самилостиви се, да управљаш, освећујеш и владаш нашим срцима и телима по путевима твојих закона и у делању твојих заповести, да кроз Твоју свемоћну заштиту, како овде тако и увек, можемо бити сачувани и телом и душом, кроз нашег Господа и Спаситеља Исуса Христа. *Амин.*

Даруј нам Светогући Боже, молимо Те, да речи које смо чули данас нашим спољним ушима, могу Твојом благодаћу бити тако усађене унутра, у наша срца, да могу у нама донети плод доброг живота, на част и хвалу Твога Имена, кроз Исуса Христа нашег Господа. *Амин.*

Предупређуј нас Господе, у свима нашим делима Твојом свемилостивом благонаклоношћу и подржи нас Твојом сталном помоћи, да у свима нашим пословима, започетим, настављеним и свршеним у Теби, можемо славити Твоје свето Име и најзад Твојом милошћу добити вечни живот, кроз Исуса Христа нашег Господа. *Амин.*

Свемогући Боже, изворе сваке мудрости, Који знаш наше потребе пре него што ми тражимо и наше незнање у тражењу, ми те молимо да имаш саучешћа према нашим слабостима; а то, што ми због наше недостојности не смемо, и због наше слепоће не можемо да тражимо, благоволи да нам даш, ради достојанства Твога Сина Исуса Христа нашег Господа. *Амин.*

Свемогући Боже, Који си обећао да услишиш молбе оних, који траже у име Твога Сина: молимо Те, да милостиво приклониш Твоје уши к нама, који упућујемо сада наше молитве и мочења к Теби: и даруј, да то што смо ми с вером тражили, сагласно Твојој вољи, може стварно бити добивено на помоћ нашој нужди, а да би разгласили Твоју славу, кроз Исуса Христа нашег Господа. *Амин.*

¶ *Недељама и другим празницима (ако не буде причешћивања) изговориће се све што је назначено за Литургију до краја Опште Молитве (за опште благостање Христове војујући Цркве овде на земљи), заједно са једном или више од овим молитава заврзујући благословом.*

¶ *Неће бити служена Господње Вечере, ако не буде потребан број приватника са свештеником, сходно његовом нахођењу.*

¶ *И ако не буде више од двадесет лица у парохији, који су припремљени да се причесте, ипак неће бити причешћивања, изузев четворице (или најмање тројице) који се причешћују са свештеником.*

¶ *У катедрали, саборним црквама и колежима, где има много свештеника и ђакона, они ће се причешћивати са свештеником најмање сваке недеље, изузев ако имају оправдани разлог за супротно.*

¶ *Да би се избегао сваки повод за неслогу или сујеверје, које неко има или би могао имати, односно Хлеба и Вина, биће довољно да Хлеб буде такав, какав се обично употребљује за јело, али најбољи и најчистији пшенични хлеб, који се лако може добити.*

¶ *Ако ма колико од хлеба и вина остане не освећено, свештеник ће то узети за себе, но ако нешто освећено остане, то се неће износити из цркве, него ће свештеник и они од причастника, које он позове одмах после благослова то смирено појести и попити.*

¶ *Хлеб и вино за причешћивање набављаће свештеник и тутори на рачун парохије.*

¶ *Сваки парохијанин треба да се причести најмање три пута годишње, а на Ускрс обавезно. Сваке године на Ускрс, сваки парохијанин ће се обрачунати са свештеником или његовим пуномоћником, и платити му све црквене дугове по обичају дужне.*

¶ *По свршеној Литургији, новац дат на тас, биће стављен на расположење таквим побожним и добротворним установама, за какве свештеник и црквени тутори одлуче да су најзгодније. Ако ли се у чему не сложи, биће урађено како епархијски епископ назначи.*

¶ Пошто је прописано у овој Служби за Чинодејствовање Господње Вечере да причесници треба клечећи да приме причешће (који ред има смисао нашег свирепог и захвалног признања за Христове благодети овим дате свима достојним причсаницима, и ради избегавања таквих оскврњења и нереда па Св. Литургији који би могли иначе произаћи) ипак, — да не би то клечање било од неког лица лажно протумачено или извращено, било из незнања, и слабости, било из пакости и упорства, — зато је овде објављено, да се тиме пије намеравало, пити треба да буде учињено, икакво обожавање, било освећеног хлеба и вина, који су тамо устима примљени, било телесног присуства Христовог природног тела и крви. Јер освећени хлеб и вино остају ипак у своме природном саставу, и према томе не могу бити обожавани (јер би то онда било идолопоклонство, кога би се гнушали сви верни хришћани). Природно пак присуство нашег Спаситеља Христа је на небу, а не овде, јер би то било против истине о телесном оваплоћењу Христовом, да природно присуство његовог тела буде у исто време па више места од једног.

ШКОТСКА ЛИТУРГИЈА

За чинодејствовање

Свете Евхаристије и вршење Светог Причешћа,
која се обично зове

ШКОТСКА СЛУЖБА ПРИЧЕШЋА.

¶ *Света Трпеза, која је за време Литургије покривена лепим белим платненим застирачем, са другим пригодним припадностима, достојним великих Тајни које се на њој врше, налази се на најузвишенијем делу Олтара или Цркве. Стојећи пред Светим Престолом свештеник говори Господњу Молитву са следећом молитвом за потребну припрему; а за то време народ клечи.*

Оче наш, . . . Амин.

Молитва.

Свемогући Боже, коме су сва срца отворена, све жеље познате, и за кога нема сакривених тајни,—надахнућем свога Светога Духа очисти мисли срдаца наших, да би Те могли савршено љубити и достојно величати Твоје свето Име, кроз Христа Господа нашег. *Амин.*

¶ *Окренувши се к народу свештеник јасно изговара свих Десет Заповести, за које време народ клечи и моли у Бога милост због преступљења сваке од тих дужности, према слову или духовној важности сваке Заповести.*

(Као и у Енглеској Литургији.)

¶ *Или он може прочитати у место десет заповести скраћени закон у следећим речима:*

Наш Господ Исус Христос рече: Чуј Израилју, Господ Бог наш је Један Господ, и ти ћеш љубити твога Господа свим срцем твојим, и свом душом твојом, и свом мишњу твојом, и свом силом твојом: овоје прва

заповест. А друга је слична тој, наиме ова: Љубићеш ближњег свог као себе самога, нема других већих заповести, него што су ове.

На овим двома заповестима стоје и Закон и Пророци.

Народ: Господе, помилуј нас, и упиши ове законе, у срца наша, Ми ти се молимо.

¶ *Или, у место Десет Заповести или скраћеног облика Закона, у радне дане, у које не надају велики празници, може се певати или читати следеће:*

Господе, помилуј нас.

Христе, помилуј нас.

Господе, помилуј нас.

¶ *Онда свештеник говори:*

Нека је Господ с вама.

Одговор. И са дуком твојим.

Свештеник. Помолимо се.

Затим свештеник окренувши се Светом Престолу прочита молитву или више молитава (као нпр. на Ускрс: Свемогући Боже, који си кроз Свога јединородног Сина Исуса Христа победио смрт и отворио нам врата вечног живота, ми Ти се смирено молимо да као што нарочитом благодаћу предупредујући нас Ти мећеш у душе наше добре жеље, тако да их Твојом непрекидном помоћи можемо приводити у добро дело, кроз Исуса Христа Господа нашег, који живан и влада са Тобом и Светим Духом, увек Један Бог, кроз векове векова. Амин.), после чега сам свештеник, или неки други свештеник или ђакон, чита Апостол, говорећи:

Апостол [или, одељак из Св. Писма одређен за Апостол] писан у ш. глави Посланице Колошанима Св. Павла, стих 1 (*Ускршњи Апостол*). *И завршивши Апостол, говори:* Овде се завршава Апостол. *Онда сам свештеник, или неки други свештеник или ђакон, чита Јеванђеље говорећи:* Свето Еванђеље писано у хх. глави Јеванђеља по Св. Јовану, почињући од стиха првог (*Ускршње Јеванђеље*); а сав народ устајући пева или говори:

Слава Теби, Господе.

¶ По завршетку Јеванђеља народ исто тако пева или говори:

Хвала Ти, Господе, за ово Твоје славно Јеванђеље.

¶ Затим се пева или говори следећи Символ Бере; а народ још побожно стоји:

(Као и у Енглеској Литургији.)

¶ Онда свештеник објављује народу који дани за време следеће седмице треба да се празнују или посте. Исто тако оглашује односно Литургије, ако је буде. Може се извршити и оглашене брака, а по допуштењу епископа може читати и друга оглашења.

¶ Ако има беседе, она долази овде.

¶ Када свештеник скреће пажњу народа на Причиниће, он може по своме нахођењу употребити прву или другу од двеју поука, које су додане Литургији.

¶ Затим свештеник, или ђакон, говори:

Са благочешћем и страхом Божјим принесимо Господу своје приносе.

¶ Онда свештеник почиње Предложење изговарајући једну или више од следећих поука, како он налази за најзгодније:

Не сабирајте себи блага на земљи, где мољац и рђа квари, и где лупежи поткопавају и краду; него сабирајте себи благо на небу, где ни мољац ни рђа не квари, и где лупежи не поткопавају и не краду.—Св. Мат. 6, 19-20.

Неће сваки који ми говори: Господе! Господе! ући у царство небеско; но који чини по вољи Оца мога који је на небесима.—Св. Мат. 7, 21.

(Или: Књ. Постања 4, 3-5; Исход. 25,2; Поновљ. Закона 16, 16-17; Псал. 27, 1; 1,14; 96,8; 116, 17-16; Св. Марк. 12, 41-44; Дела Ап. 20, 3); 1 Кор. 9, 7 ; 9, 11; 9, 13-14; 2 Кор. 9, 6-7; Гал. 6, 6-7 ; 6, 10; 1 Тим. 6, 17-19; Јевр. 6, 10; 13, 16.)

¶ Док свештеник јасно изговара једну или више од ових поука за Предложење, ђакон, или (ако ђакона нема) неко друго подесно лице, прима на тас, нарочито начињен, побожне прилоге од присутног народа. И пошто сви приложе, он побожно носи поменути тас са прилозима, и предаје га свештенику, који га смирено односи пред Господа, и меће на Свету Трпезу.

¶ Онда свештеник приноси, и меће на Трпезу Господњу хлеб и вино припремљено за Тајну, и говори:

Да си благословен, Господе, Боже, кроз векове векова. Господе, Твоја је величина, и слава, и победа, и величанство: јер све што је на небу и на земљи, Твоје је; Твоје је Царство, Господе, и Ти си узвишен као Глава изнад свега; богатство и част долазе од Тебе, и од Твога сопственога ми Ти дајемо. Амин.

¶ Затим свештеник говори:

Нека је Господ с вама.

Одговор. И са духом твојим.

Свештеник. Горе срца.

Одговор. Ми их имамо ка Господу.

Свештеник. Одајмо хвалу Господу Богу нашем.

Одговор. Достојно је и праведно тако чинити.

Свештеник. Врло је достојно и праведно . . .

¶ Онда свештеник, стојећи пред Светим Престолом тако, да сасвим лако и благопристојно може употребити обе своје руке, чита следећу Молитву Освежења.

Нека је сва слава Теби, Свемогући Боже, наш Небески Оче, што Си из Свога милосрђа дао Свога јединог Сина Исуса Христа да претрпи смрт на крсту ради нашег искупљења, Који је, приношећи једном Сама Себе на жртву, принео пуну, савршену, и довољну жртву, принос, и задовољење за

грехе целог света, и установио, и у Својем Светом Јеванђељу заповедио нам, да продужимо сталну успомену на ту Његову скупоцену смрт и жртву до Његовог поновног доласка. Јер оне ноћи које је био издан, ¹Он узео хлеб, и давши хвалу ²преломи га, и даде својим ученицима, говорећи: Узмите, једите, Зово је Тело моје, које се за вас даје; ово чините за успомену на мене. А тако исто по вечери ⁴узео чашу, и давши хвалу, даде је њима, говорећи: Пијте из ње сви, јер је бово Крв моја Новогa Завета која се пролива за вас и за многе ради отпуштања грехова; чините ово кадгод пијете за успомену на мене.

¹ Овде свештеник има да узме дискос у своје руке;

² И овде да преломи Хлеб;

³ И овде да метне руку па сав Хлеб.

⁴ Овде он има да узме Чашу у руку;

⁵ Овде да метне руку на сваки сасуд (било то путир или сасуд) у коме се налази Вино за освећење.

ПРЕДЛОЖЕЊЕ.

Тогa ради, Господе, и небески Оче, према установи Твогa свељубљеног Сина Спаситеља нашег Исуса Христа, ми, Твоје смирене слуге, овде пред Твојим божанским величанством, служимо и чинимо успомену коју нам је Твој Син заповедио да чинимо са овим Твојим Светим Даровима; сећајући се Његовог блаженог страдања и скупоцене смрти, Његовог моћног васкрсења и славног вазнесења, одајући Ти најсрдачнију хвалу за безбројне благодети тиме стечене за нас, и очекујући Његов поновни долазак са силом и великом славом.

ПРИЗИВАЊЕ Св. ДУХА.

И ми, Твоје недостојне слуге, смирено молећи да нам буде но речи Његовој, молимо Ти се, свемилостиви Свогa Духа Светога на нас и на ове Твоје дарове и твари: хлеб и вино, да, будући благословени и освећени Његовом животодавном силом, постану Тело и Крв Твогa свељубљеног Сина, да би сви који их приме могли бити освећени у тели и души, и сачувани за вечни живот.

И ми срдачно желимо да Твоја очинска доброта милосрдно прими ову нашу жртву хвале и благодарења, молећи Ти се најпонижније да нам

подариш, да заслугама и смрћу Твога Сина Исуса Христа и кроз веру у Његову Крв, ми и сва Твоја Црква добијемо отпуштање грехова наших, и све друге благодети страдања Његовог.

И овде, Господе, ми смирено приносимо и предајемо Теби себе, своје душе и тела, да Ти буду разумна, света, и жива жртва, молећи Ти се да сви ми, који ћемо се причестити овим светим Причешћем, достојно примимо предрагоцено тело и крв Твога Сина Исуса Христа, и да будемо испуњени Твојом благодаћу и небеским благословом, и да постанемо једно Тело са Њим, да би Он живео, у нама и ми у Њему.

И ма да смо због својих многоструких сагрешења недостојни да приносимо Теби ма какву жртву, ипак Ти се молимо, да примиш ову нашу свету дужност и службу, не мерећи наше заслуге, већ опраштајући грехове наше, кроз Исуса Христа Господа нашег, Којим и са Којим, у јединству Светога Духа, сва част и слава нека је Теби, Оче Свемогући, кроза све векове. Амин.

¶ *Онда свештеник или ђакон говори:*

Помолимо се за опште благостање Христове Цркве.

Свештеник. Свемогући и вечни Боже, који си нас преко Свога светог Апостола научио да чинимо молитве и искања, и да одајемо хвалу за све луде, смирено Ти се молимо да свемилостиво примиш ове наше молитве, које уносимо Твоме божанском величанству, молећи Ти се да непрекидно надахњујеш Васељенску Цркву Духом истине, јединства и слоге; и даруј да се сви они, који исповедају Твоје свето Име, слажу у истини свете Твоје речи, и живе у јединству и побожној љубави. Такође Ти се молимо, да спасеш и штитиш све хришћанске краљеве, кнезове и владаре, а нарочито Твога слугу Ђорђа, краља нашег, да побожно и мирно влада над нама. И даруј, целом његовом савету и свима који су на власти под њим, да истински и непристрасно врше правду, у кажњавању безбожности и порока, а на одржавању Твоје праве вере и добродетељи. Небески Оче, дај благодати свима епископима, свештеницима и ђаконима, да би и својим животом и учењем излагали Твоју истиниту и живу Реч, и правилно и ваљано чинодејствовали Твоје свете Тајне: и свима Твојим људима дај небеску Твоју благодат, да би кротким срцем и поштовањем дужним слушали и примали Твоју свету Реч, служећи Ти истински у светости и праведности у све дане свога живота. А нарочито препоручујемо Твојој милосрдној доброты скуп који се овде сабрао у Име

Твоје, да слави успомену на прескупоцену смрт и жртву Сина Твога Господа нашег Исуса Христа. И ми Ти се најпонижније молимо, Господе, да из доброте Своје крепиш и помажеш све оне који се у овом пролазном животу налазе у невољи, жалости, нужди, болести, или у другој каквој незгоди. Благосиљамо такође Твоје свето Име за све слуге Твоје који, завршивши свој пут у вери, сада почивају од својих трудова. И ми Ти уносимо највећу хвалу и срдачну захвалност за чудну благодат и добродетељ пријављену у свима Твојим Светитељима, који су били изабрани сасуди Твоје благодати, и видела свету сваки за своје поколење, најпонижније молећи Ти се, да нам даш благодати да следујемо примеру њихове чврстине у Твојој вери, и послушности Твојим светим заповестима, да би у дан општег васкрсења, ми, и сви који су од тајанственог Тела Твога Сина, били стављени с Његове десне стране, и чули онај Његов прерадосни глас: „Ходите, благословени Оца Мога, наследите царство које је припремљено за вас од постања света.“ Оче, даруј ово, ради Исуса Христа, нашег јединог Посредника и Заступника. Амин.

¶ Онда свештеник говори:

Као што нам је Христос Спаситељ заповедио и научио нас, ми се усуђујемо да изговоримо.

Свештеник и народ:

Оче наш, ... Јер је Твоје царство, сила, и слава, кроза све векове векова. Амин.

¶ Онда свештеник или ђакон призива оне који ће примити Свето Причешће:

Ви који се истински и срдачно кајете за своје грехе, и који сте у љубави и побожним односима са својим суседима, и намераваате да живите новим животом, следујући заповестима Божјим, и ходећи од сада Његовим светим путевима; приступите с вером и примите ову свету Тајну на своје окрепљење, и смирено се исповедите Свемогућем Богу, покорно клекнувши на колена.

¶ *Онда свештеник први клекне и заједно са народом говори ову општу исповест:*

Свемогући Боже, Оче Господа нашег Исуса Христа, Творче свега, Судијо свих људи, признајемо и оплакујемо своје многоструке грехе и пороке, које смо, с времена на време, горко починили мишљу, речју, и делом, против Твога божанског величанства, изазивајући најправедније Твој гњев и негодовање против нас. Ми се искрено кајемо, и срдечно жалимо због ових својих недела; сећање на њих горко нам је; њихов нам је терет несносан. Помилуј нас, помилуј нас, свемилостиви Оче; ради Сина Свога, Господа нашег Исуса Христа; опрости нам све што је било, и даруј да Ти од сада увек можемо служити и угађате у новом животу на част и славу Твога светог Имена, кроз Исуса Христа Господа нашег. Амин.

¶ *Онда свештеник, или епископ, ако је присутан, устаје, и окренувши се народу, објављује отпуштвње грехова:*

Нека Свемогући Бог, наш небески Отац

¶ *Онда свештеник такође говори:*

Чујте какве утешне речи наш Спаситељ

¶ *Онда свештеник, окренувши се Св. Престолу, клекне, и у име свих који ће се причестити, чита ову молитву за смирени приступ Светоме Причешћу: Ми се не усуђујемо да*

¶ *Онда свештенослужитељ сам најпре прима причешће у оба вида, затим даје епископима, свештеницима, и ђаконима (ако је ко присутан), и после тога редом даје у руке народу који смирено клечи. И када сам прима или причешћује Телом Христовим ма ко другог, он говори:*

Нека Тело Господа нашег Исуса Христа, које је дано за тебе, сачува твоје тело и душу за вечни живот.

¶ *Онда лице које прима рекне: Амин.*

¶ *И сам свештеник који прима Чашу, исто као и свештеник или ђакон који је ма коме другоме пружа, говори:*

Нека Крв Господа нашег Исуса Христа, која се је била проливена за тебе, сачува Твоје тело и душу за вечни живот.

¶ *Онда лице које прима рекне: Амин.*

¶ *Ако би се освећени хлеб или вино све потрошило пре но што су се сви причестили, свештеник има да освети више у оба вида, по горе прописаном обрасцу, почињући са речима: Нека је сва слава Теби, и т. д., и заврзујући речима: сачувани за вечни живот. А народ треба да рекне: Амин.*

¶ *Пошто се сви причесте, свештенослужитељ одлази Светом Престолу, и покрива остатак Освећених Дарова лепим платненим покривачем.*

¶ *Затим свештеник или ђакон, окренувши се народу, говори:*

Примивши скупочено Тело и Крв Христову, одајмо хвалу нашем Господу Богу, који је благодатно благоизволео да нас прими у учешће, у Његовим светим Тајнама; и молимо од Њега благодат за извршење наших завета, и да истрајемо у нашим добрим одлукама, и да би, будући освећени, добили вечни живот, кроз заслуге сведовољне жртве Господа нашег и Спаситеља Исуса Христа.

¶ *Ова поука може се изоставити изузев недеље и великих Празника.*

¶ *Онда свештеник чита ову захвалну молитву:*

Свемогући и вечни Боже, ми Ти најсрдачније благодаримо, што си благоизволео да нахраниш нас, који ваљано примисмо ове свете Тајне, духовном краном прескупоченог Тела и Крви Твога Сина, нашег Спаситеља Исуса Христа; и што нас тиме увераваш у Своју благонаклоност и доброту према нама, и што смо ми прави чланови учлањени у тајанствено тело Твоја Сина, које је блажено друштво свик верних људи; и што смо ми кроз наду наследници Твога вечног царства, заслугама Његове прескупочене смрти и страдања. Ми Ти се најпонижније молимо, небески Оче, да нам помогнеш Својим Светим Духом, да би пребивали у том светом општењу и заједници, и хинили сва таква добра дела каква си Ти

припремио за нас да у њима ходимо, кроз Исуса Христа Господа нашег, Кога нека је с Тобом и Светим Духом, сва част и слава кроза све векове векова. Амин.

¶ *Онда се чита или пева Слава на висили:*

Слава Богу на висини, и на земљи мир, међу људима добра воља. Хвалимо Те, благосиљамо Те, обожавамо Те, славимо Те, благодаримо Ти за Твоју велику славу, Господе Боже, Небески Царе, Боже Оче Свемогући.

Господе, Јединородни Сине Исусе Христe, Господе Боже, Јагње Божје, Сине Оче, који узимаш грехе света, помилуј нас. Ти, који узимаш на себе грехе света, помилуј нас. Ти, који узимаш на себе грехе света, прими молитву нашу. Ти, који седиш ц десне стране Оца, помилуј нас.

Јер Ти си једини Свет, Ти си једини Господ, Ти си једини, Христe, са Светим Духом, Највиши у слави Бога Оца. Амин.

¶ *Онда свештеник, или епископ, ако је присутан, отпуст са овим благословом:*

Нека мир Божји који превазилази сваки разум, чува баша срца и умове у знању и љубави Божјој, и Његовог Сина Исуса Христа, Господа нашег; и благослов Свемогућег Бога, Оца, Сина, и Светога Духа, нека буде међу вама и остане с вама увек. Амин.

¶ *Обичај је да се измеша мало чисте боде са вином у јевхаристичној Чаши.*

¶ *Према древном обичају у Шкотској Цркви свештеник може задржати онолико од Освећених Дарова колико би било потребно за причешћивање болесних, и других који пису могли да присуствују служби у Цркви. Све што остане од Светих Тајни, и није потребно, свештеник и неки од пријемника, које он позове к себи, после Благослова, побожно ће појести и попити.*

This translation of the offices for Holy Communion from the 1662 Book of Common Prayer and the 1637 Scottish Book of Common Prayer into Serbian with Cyrillic orthography was begun by William Herbert Freestone (1882-1916) of the Community of the Resurrection during his service on the Macedonian Front of the Balkans Campaign in World War I. He was killed during an aerial bombardment, and it was published posthumously in 1920 after an anonymous person edited and completed the translations.

This translation is identified as translation 152:1 and “Serbo-Croatian” with a mis-transliterated title in David Griffiths’ *Bibliography of the Book of Common Prayer 1549-1999* (London: The British Library, 2002). It was transcribed by Richard J. Mammana and Benjamin D. Letzler in 2016-2023.